

Wyrok z dnia 23 listopada 2004 r.

I PK 67/04

Z pracownikiem niezdolnym do wykonywania umówionej pracy, który został przywrócony do niej prawomocnym orzeczeniem sądowym, pracodawca może rozwiązać umowę o pracę bez wypowiedzenia w trybie art. 53 § 1 pkt 1 lit. b k.p., z uwzględnieniem okresu niezdolności do pracy przypadającego przed datą przywrócenia do pracy.

Przewodniczący SSN Jerzy Kwaśniewski, Sędziowie SN: Krystyna Bednarczyk, Andrzej Kijowski (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 23 listopada 2004 r. sprawy z powództwa Jana K. przeciwko Spółce Energetycznej „J.” SA w J. o przywrócenie do pracy, na skutek kasacji powoda od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach-Ośrodka Zamiejscowego w Rybniku z dnia 4 grudnia 2003 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e

Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach - Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku, po rozpoznaniu sprawy z powództwa Jana K. przeciwko Spółce Energetycznej „J.” SA w J., wyrokiem z dnia 4 grudnia 2003 r. [...] oddalił apelację powoda od wyroku Sądu Rejonowego-Sądu Pracy w Jastrzębiu Zdroju z dnia 29 sierpnia 2003 r. [...], oddalającego jego roszczenie o przywrócenie do pracy.

W motywach tego rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy przejął jako własne ustalenia faktyczne poczynione w postępowaniu w pierwszej instancji oraz podzielił ich prawną kwalifikację. Pozwany pracodawca pismem z dnia 9 września 2000 r. rozwiązał z powodem umowę o pracę bez wypowiedzenia ze względu na ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych. Jednakże Sąd Okręgowy w Gliwicach - Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku, wyrokiem z dnia 6 września 2001 r. [...] przywrócił

powoda do pracy. Wskutek tego powód w dniu 12 września 2001 r. stawił się do pracy, oświadczając gotowość jej podjęcia i otrzymał skierowanie na badania lekarskie, które przeprowadzone w dniu 14 i 28 września oraz 1 października 2001 r. wykazały, że jest niezdolny do pracy na poprzednio zajmowanym stanowisku oraz innych stanowiskach pozostających w dyspozycji pozwanej Spółki. W dniu 2 października 2001 r. powód dostarczył orzeczenie lekarskie stwierdzające jego niezdolność do pracy. Po przeprowadzeniu konsultacji związkowej, pozwana Spółka pismem z dnia 9 października 2001 r. rozwiązała z nim umowę o pracę na podstawie art. 53 § 1 pkt 1 lit. b k.p. W okresie pomiędzy pierwszym i drugim rozwiązaniem umowy o pracę bez wypowiedzenia, powód od dnia 8 września 2000 r. do dnia 6 marca 2001 r. pobierał zasiłek chorobowy, a od dnia 7 marca 2001 r. rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy na czas do dnia 30 listopada 2003 r.

Zdaniem Sądu Okręgowego zasadność powtórnego rozwiązania umowy o pracę należy oceniać przez pryzmat art. 51 § 1 k.p. Oznacza to, że okres niezdolności do pracy powoda od dnia 8 września 2000 r. do dnia 6 marca 2001 r. mógł być brany pod uwagę przez pracodawcę przy rozwiązywaniu umowy, co uzasadnia skorzystanie przez pracodawcę z uprawnień, o których mowa w art. 53 § 1 pkt 1 lit. b Kodeksu pracy.

Kasację od powyższego wyroku wniosła strona powodowa, zarzucając naruszenie prawa materialnego, to jest „art. 53 § 1 pkt 1 lit. b k.p. w związku z art. 56 § 1 oraz art. 51 § 1 k.p. poprzez błędną wykładnię, polegającą na przyjęciu, iż do okresu niezdolności do pracy określonego w art. 53 § 1 pkt 1 lit. b k. p. pozwana mogła zaliczyć okres pobierania przez powoda zasiłku chorobowego oraz świadczeń rentowych (...) podczas gdy mogła zaliczyć jedynie okres od 6 września 2001 r. do dnia 9 października 2001 r.”

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja podlega oddaleniu, ponieważ nie ma ona usprawiedliwionych podstaw. W niniejszej sprawie pozostaje poza sporem, że pomimo przywrócenia do pracy i zgłoszenia gotowości jej niezwłocznego podjęcia powód był faktycznie niezdolny do wykonywania pracy zarówno na dotychczasowym, jak też na innych stanowiskach pracy u strony pozwanej. W tym czasie pobierał rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy, co skądinąd nie wykluczało kontynuowania zatrudnienia.

Istota sporu sprowadza się zatem do rozważania kwestii, czy z pracownikiem niezdolnym do pracy, lecz przywróconym do niej orzeczeniem sądowym, pracodawca może rozwiązać umowę o pracę na podstawie art. 53 § 1 pkt 1 lit. b k.p., uwzględniając okres niezdolności przypadający przed datą tegoż przywrócenia. Podnieść należy, że orzeczenie przywracające pracownika do pracy ma charakter konstytutywny, znosząc skutek rozwiązania i prowadząc do restytucji stosunku pracy. Nie działa ono jednak *ex tunc*. Nie unieważnia bowiem bezprawnego oświadczenia pracodawcy z mocą wsteczną od momentu, w którym oświadczenie zostało złożone, lecz reaktywuje stosunek pracy *ex nunc*, to jest od dnia, w którym ziszczył się ustawowy warunek (*conditio legis*) w postaci zgłoszenia przez pracownika gotowości niezwłocznego podjęcia pracy. W niniejszej sprawie do restytucji stosunku pracy doszło zatem w dniu 12 września 2001 r.

W tym kontekście szczególnego znaczenia nabiera prawna kwalifikacja okresu „przerwy w stosunku pracy”, pomiędzy jego bezprawnym ustaniem a restytucją. Zgodnie z art. 51 § 1 k.p., znajdującym w niniejszej sprawie zastosowanie na podstawie art. 57 § 4 k.p., pracownikowi, który podjął pracę w wyniku przywrócenia do pracy, wlicza się do okresu zatrudnienia okres pozostawania bez pracy, za który przyznano wynagrodzenie. Okresu pozostawania bez pracy, za który nie przyznano wynagrodzenia, nie uważa się jednak za przerwę w zatrudnieniu, pociągającą za sobą utratę uprawnień uzależnionych od nieprzerwanego zatrudnienia. Zawarta w tejże dyspozycji wzmianka o „wliczeniu do okresu zatrudnienia”, jak również o „braku przerwy w zatrudnieniu”, oznacza, że jakkolwiek pracownik w tym okresie nie pozostawał w zatrudnieniu, a zatem nie miał pracowniczego statusu prawnego, to jednak powyższy okres ustawodawca nakazuje traktować na równi z okresem zatrudnienia. Jeżeli zatem pracownik nabył w tym okresie prawo do jakichkolwiek świadczeń, to nie może zostać ich pozbawiony wyłącznie z tego powodu, że wówczas stosunek pracy formalnie nie istniał. Mamy tu zatem do czynienia z osobliwym określeniem skutków przywrócenia do pracy, wyrażającym się w przyjęciu prawnej fikcji zatrudnienia, które oparte na obligacyjnym stosunku pracy, prowadzi do uznania sygnalimatematyczności wynikających z niego uprawnień. W świetle tak rozumianego normatywnego sensu art. 51 § 1 k.p., dozwolone jest przy obliczeniu długości okresu niezdolności do pracy uzasadniającej niezwłoczne rozwiązanie umowy o pracę na podstawie art. 53 § 1 pkt 1 lit. b k.p. uwzględnienie okresu nieprzerwanej niezdolności do pracy, przypadającego przed datą przywrócenia do pracy. Rozwiązanie przez po-

zwanego pracodawcę umowy o pracę z powodem było w okolicznościach sprawy uzasadnione.

Powyższa wykładnia znajduje dodatkowe wsparcie w treści art. 51 § 2 k.p., który kwestię wspomnianej fikcyjności zatrudnienia reguluje odmiennie. Stanowi on bowiem, że pracownikowi, któremu przyznano odszkodowanie, a zatem nie przywróconemu do pracy, wlicza się do okresu zatrudnienia wyłącznie okres pozostawania bez pracy, za który przyznano odszkodowanie.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 393¹² k.p.c. orzekł jak w sentencji.

=====